

NOVINER

SLOVENSKE KRATINE

Naročnina na 1/4 leta 5 Din., na posamezni naslov 6:25 Din. V inozemstvo mesečno 6 Din. Od 1. julija doma 6 Din. več, v inozemstvo 12 Din. več. Doma se lahko v blagi plača.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.

Uredništvo i uprava M. SOBOTA, Križova ul. 4.

Cena oglasov: Cela stran 800 Din., mali oglas do 35 reči 10 Din., više vsaka reč 1 Din. Med tekstem so oglasili 15% dražji. — Popust od 5—50%. — Pošt. ček. pol. št. 11.806.

Naročnikom i širitelom!

Zadnji mesec tekočega leta se nam je postavio k dveram i nam je skoz dver glasno zakričao: „Zima je tu, delavci nemaju tople obleke i tople hiše, ar ti nesi ešče poravnao naročnine“. Gda mi te glas zaslišimo, odpremo knjigo naročnikov i se začudimo. Najdemo naročnike, ki redno kadijo, bogato plačajo goslare po gostüvanjaj, ki si po senjaj voščijo pečenko i gdašteč kakšo kaplico vina. Krivica, v nebokričeča krivica bi bila. če bi mi zavolo teh delavcom ne izplačali, ka njim ide, ka si küpijo obleko i drva. Vsem našim dužnikom, naročnikom i širitelom zato damo z temi vrsticami zadnji opomin, ka do 8. decembra mora vsaki krajcar naročnine biti plačan. Ki se toga razglasa ne bo držao, pride v roke pravici. Nišče neje izvzeti od tu razglashene dužnosti.

Uredništvo i uprava „NOVIN“, „M. LISTA“ i „M. OGRAČERA“.

Razgovor z mladimi.

Samovzgoja.

Malo že znaš, ka je „vzgoja“. Pravimo, da stariši, šola pa cerkev „vzgajajo“ ali odgajajo deco, mladino. S svojov rečjov i svojim vzgledom njim kažejo, kak naj pošteno živéjo.

Gda človek odrášča, se pa mora zač. noti tüdi sam vzgajati; to ne pomeni, da naj ne poslušá starišov itd., liki mora njihovo delo sam nadaljavati — to je „samovzgoja“. Mogoče te zanese življenje v tüjino — te moraš biti ešče posebno trden proti vsem težavam. To pa doségneš s tem, da se sam vzgajaš.

V čem obstoji samovzgoja? Glavno je troje: spoznavanje samoga sebé, spoznavanje drugih ljudi i vera. Grški modrijan Sokrates, ki je živo nekak 400 let pred Kristušovim rojstvom, si je vzeo za svojo poglavitno dužnost v življenji: „spoznavaj samoga sebé!“ Pa je bio — pogan! Noso se je čisto prosto, hodo je vsigdar bos. Pa zmerno je živo; znao se je tak premagati, da je v najhüjšem čeméri ne spregovoro ni reči. Prej je meo lagojo ženo pa ga je ednok v čemeraj z vodóv poljala — on je pa mučao . . .

Bio je učiteo modroslovja pa je v istom dühi vzgajao tüdi svoje vučenike. Pravo njim je, da mora človek jakostno

živeti, ar v srci prebiva niki düh, ki pri-gánja človeka k deli i njemi stoji vsigdar ob stráni.

Tak se spoznavaj vsigdar bole — da spoznaš svoje slabosti i je odpraviš!

Pa sam nikaj ne zmores — pomagati ti more vera i to katoličanska. Vera ti prinesé posvet v tmico vsagdenšnjega žitka, ona te pomore na šklizkoj poti med vsemi nevarnostmi. Preprosta vera vesničkoga človeka premore več kak vsa gizda „šolanoga“ gospoda.

Če boš sam v sebi trden, stalen, te boš tüdi lejko spoznavao ljudi. Ne nosi svojih misli na jeziki. Poslušaj več, guči menje. Ne vervaj vsakoj reči, vsakomi obrazi.

Gledaj toga i onoga, prevágaj značaj i poštenje vsakoga. Zato pa moraš biti sam pošten do vsakoga.

Krivica proti poštenosti.

Bio je boj: tirali so ljudi od edne i druge strani, strelali so se s pükšami, štüki, bombami, klali z noži, sablami, zakaj? Zavolo pravice? O, ne! Pravica i poštenost ne séga po nož, po strelbo!

Nekaj divjega je v človeki: že to, da je znajšeo morilno orožje, strelivo — že v tom je nekaj zverinskoga.

Če se zglednemo okoli po sirmaškoj Europi vsešerom čüjemo strelati i žvenketati z orožjom. Italija, Nemčija, Vogrska, Austrija — vsi sosidje naše države majo svoja društva, gde mladino gojijo za strelbo, za morjenje . . . Mladina se rada zménja (igra) tüdi s pükšov i sablov! Zató jo to vleče v takša društva — tak se vzgaja rod za nove bojne!!

Poštenost zametava nasilje, krivico, pregánjanje. Poštenost zna, da ednok zmaga pravica! Vüpaймо se, da se Europa zdrami i zapüsti pot pükše! Vzga-jajmo svojo mladézen v mirolübnosti!

Naša gimnazija i suplent g. Mušič.

V zadnjój številki „Novin“ smo priobčili popravek, šteroga nam je poslao g. Mušič, suplent na sobočkoj gimnaziji. Popravka smo ne bili dužni priobčiti, zato, ka niti malo ne odgovarja predpisom zakona od tiska, pa smo g. Mušiči toga ne zamerili i smo njegov popravek vseeno v celoti priobčili, brez vsakšega komentara. Gotovo je meo nad tem popravkom posebno veselje, če drugo ne, konči to, da je vido svoje ime čarno na belom natiskano z naslovom profesor. G. Mušič poleg drugih zakonskih predpisov ne pozna najmre gotovo tüdi predpisov od naslovov. Tam bi najmre vido, da se g. Mušič, ki je samo suplent, brez profesorskoga izpita, zaednok

ešče nesmi podpisüvati z naslovom „profesor“. Pripisao je zraven tüdi „član profesorskoga zbora“. Na prvi pogled bi mislili, da je g. Mušič na sobočkoj gimnaziji zmed vsej učnih moči med najveljavnejšimi i da je te popravek poslao v imeni celotnoga učitelškoga zbora. Ar je pa to iz popravka ne ravno razvidno, smatramo, da je popravek osebno delo g. Mušiča. Zató naj nam ne zameri ne g. Mušič, ne što drugi, če z pogledom na zadnji popravek povemo ešče par reči od naše gimnazije.

Če vzememo v roke lansko izvestje i je prečtmo, nato pa primerjamo z zdajšnjim stanjem na našoj gimnaziji, zapazimo včas na prvi pogled sledeče:

Letos falijo na našoj gimnaziji ravnatelj i ešče tri vučne moči. Na gimnaziji so letos poleg kvalificiranih honorarnih vučnih moči i učitelov večšin, sledeči člani učitelškoga zbora: en profesor, šteri vrši posle ravnateljstva, dva suplenta, s profesorskim izpitom, ki bota naskori imenüvana za profesora i eden suplent, brez profesorskoga izpita, to je g. Mušič.

Dva predmeta, fizika i kemija se sploh ne povčüjeta. Matematiko povčüjejo nestrokovnjaki, filologi pa tüdi učitel petja. Učiteo petja povčüje poleg usposoblenih filologov tüdi slovenščino, ki je jako važen predmet, zato ka mora dijakom poleg drugoga dati tüdi slovniški fundament za druge jezike.

Priznamo, da se gospodje na gimnaziji trüdiyo, toda pri najbolšoj voli nemrejo nadomestiti štirih profesorov. Za matematiko, fiziko, kemijo i prirodopis nega niti ednogd profesora.

Gospoda Mušiča je menda najbole razčemerilo, da smo mi v „Novinaj“ pisali, da so bili „najbolši“ profesori odpüšćeni. Na zborovanji društva „Šola in dom“ v Ljubljani so bile tüdi te reči povedane, pa se ogromna većina izvrstnih ljubljanskih profesorov niti malo nej čütüla užaljeno. Intelligentni ljudje znajo, da se takše izjave nemrejo dobesedno razmiti. Javno mneje, posebno mnenje vučencov i starišov, vsigdar prav zadene. Nema tedaj prav g. Mušič, če misli, da je za vrednost profesorov merodajna ocena. Vidi se pa tüdi, da g. Mušič menda ne pozna šolske administracije, ar bi morao znati, da so ocene profesorov tajne i da on nemre znati niti za svojo niti za oceno drugih profesorov.

Sposobnost profesora je najmre silno raznovrstna. Eden je izvrsten znanstvenik, drugi metodik, tretji vzgojitelj i značaj, štrti se udejestvüje v javnosti i. t. d. „Slovenec“ je nedavno pisao, da samo značaji lahko vzgajajo mladino i da bi bilo potrebno menje vredne elemente, ki so se pregrešili proti morali ali denuncirali svoje tovariše, izločiti iz vzgoje mladine. Tüdi med profesori se najmre dobijo ljudje, ki ne spadajo na svoje mesto. Mi na priliko zna-

Svet reši samo lübezen Jezušovih ran! V te namen širite Novine!

mo za ednoga „profesora“, ki je dobo 3 mesečni plačani dopust i lepo državno podporo k tomi naj bi šo študirat v Nemčijo i tam spopuno svoje znanje. Dotični „profesor“ je te peneze lepo pospravo študirat je pa nikam nej šo i dnes menje zna, kak je prvle znao. Od takših pač ne bi mogli praviti, da so dobri ali celo najboljši profesori. Če nam je pa teško za tem, če naša gimnazija, ki ma itak premalo profesorov, zgubi naednok vekše število zaistino dobrih profesorov toga nam nihče nemre zameriti pa gotovo tudi ne g. Mušič.

Siromaškim dijakom gimnazijom v M. Soboti.

Na god sv. Elizabete. velike ljubitelice siromakov se je vistinitila davna žela zavoda Martinišče i odbora za zidanje „Doma sv. Franciška“. Te den se je odločilo vodstvo Martinišča, da vzeme na sebe veliki trūd z prehranjivanjom našega siromaškoga gimnazijskoga dijaštva, vodstvo odbora za postavitev „Doma sv. Franciška“ je pa te den sprejelo dužnost na sebe, da bode z dobrenimi dari podpiralo Martinišče v toj prepotrebnoj dobrodelnosti.

S tem se odpre prvi del dobrodelne kuhinje v M. Soboti, najmre za siromaško dijaštvo v Martinišči brez razlike vere i narodnosti. Drugi del dobrodelne kuhinje se pa bo tudi v kratkom odpro za odrasene v starom Martinišči, štero je dobilo ime „Dom sv. Franciška“, Križova 4. Otvoritev bomo pravočasno naznanili.

Vsi siromaški dijaki, ki želejo dobiti brezplačno hrano, naj se javijo z izkazom siromaštva v Martinišči ali v „Domi sv. Franciška“ v M. Soboti, Križova 4. Prijavljene bo vodstvo „Doma sv. Franciška“ naznanilo vodstvu Martinišča, kde dobijo vsa potrebna navodila za prehrano.

M. Sobota, 19. nov. na god sv. Elizabete, 1. 1932.

Za Martinišče
Dr. TOMAŽ HELENC
ravnatelj.

Za „Dom sv. Franciška“
HELEK JOŽEF
predsednik.

Ka je z našov gimnazijov?

Gimnazija v Soboti ma samo štiri razrede pa ešče tej nemajo zadosa profesorov! To ponovno povdarjamo, ar želemo, da se to zboljša!

Što se briga zato, da se naša gimnazija spopuni?! Za III. drž. gimnazijo v Ljubljani, ki je bila prepravljena, se ostro potegujejo, da jo dobijo nazaj! Što se skrbi za našo?!

Čujemo, da se prej naša spremeni v meščansko šolo. Želemo odgovor, što dela za to i zakaj se ne skrbi za spopunitev naše gimnazije!

Vi, ki je to Vaša dužnost, zgenite se!

Te dve sliki nam kažeta novoga pa staroga predsednika ameriške države. Prva slika nam kaže novoga predsednika, šteri je bio zvoljen pred dvema tjednoma najmre **Roosevelt-a**, druga pa staroga predsednika, najmre **Hoover-a**.

Politični pregled.

Ministerski predsednik dr. Milan Srškić je pred dobrim tjednom meo dukši govor v klubi narodnih poslancov v Beogradu. Omenjao je najprvle načrt zakona o občinaj, šteri je že predložen parlamentu. Nadale bode vlada predložila zakon o *banovinskih samoupravaj*, zakon o *držtvaj*, *volilni zakon za parlament*, šteri bode — tak je povedao ministerski predsednik — omogočo slobodno i puno vdeležbo v političnom življenji vsakšoj političnoj stranki, štera je za narodno i državno edinstvo. Dale je predsednik povedao, da bode državni proračun za leto 1933—34. za najmenje 800 milijonov menši, kak je bio lanski.

Novi občinski zakon. Notranji minister g. Lazić je načrt omenjenoga zakona že predložo narodnoj skupščini. Gda bode občinski zakon sprejeti, bodedo našim čtevcem vse podrobno naznanili. Za dnes naj omenimo, da občina ne bode smela meti menje ljudi kak 2000. Občinski odbor se voli s splošnim, ednakim, neposrednim i javnim glasovanjom za dobo trej let. Volijo lejko vsi, šteri majo volilno pravico, izvoljeni pa so lejko samo tisti, šteri majo že 30 let. Volilo se bode po kandidatnih listaj, najmre tak, da bode nosilec liste, štera bode zmagala, obenem od volilcov izvoljen za župana. Izvoljena pa je celotna kandidatna lista, štera bode prejela največ glasov. Župan i člani občinske uprave vršijo službo brezplačno.

Naš finančni minister Djordjević je predložo 19. nov. narodnoj skupščini proračun za leto 1933—34. Proračun znaša 10 milijard 328 milijonov i 326.575 Din. Te proračun je od lanskoga menši za 844 milj. i 874.421 Din, od predlanskoga pa približno za 4 milijarde. Vladi svetujemo, da naj špara tam, gde nam šparanje ne bode v škodo.

V „Jutri“ smo čteli. V narodnoj skupščini je bilo pred par dnevi jako živo. Poslanec profesor Pavlič je v dukšem govori

narodnim poslancom pojasno, da je minister dr. Kramer eden od najbolje nepriljubljenih politikov med slovenskim narodom. Ništerni poslanci so tomi ploskali, drugi pa so bili ogorčeni, tak da bi skoro prišlo do osebnoga spopada med slovenskim poslancom Cerarjem i hrv. poslancom dr. Nikičom.

Amerika je dobila novoga predsednika. V Ameriki je zmagao pri predsedniških volitvaj demokrat Roosevelt proti dozdajšnjemu predsedniku republikanci Hooveri. Od 41 milijonov glasov je dobo Roosevelt 23 milijonov, Hoover pa 16. Demokrati bodo meli tudi večino v poslanskoj zbornici i v senati. Europa si od te spremembe dosta obeta. Zlasti se pričakuje brisanje ali zmanjšanje dugov i rejsan se zdaj že vse države dužnice poslale tozadevne predloge Ameriki. Pa tudi „prohibicije“, prepoved točenja opojnih pijač, kak vina, piva, žganja i drugih pijač, bode lekaj že k leti odpravljeno.

Vničiti ščejo Cerkev. Iz Mehike poročajo, da je dozdej 14 mehiških zveznih držav z zakonom določilo število duhovnikov, šteri smejo izvršavati bogosluzna dela. Najbole grdo nastopa država Tabasco, gde valá zakon, da smejo samo delovati oženjeni duhovniki. Ta država meri 10 000 km² i ma nad 254.000 ljudi.

Nemška vlada, pod voditeljstvom drž. kancelara Papena je pred dobrim tjednom odstopila, ar vse močnejše stranke so ne šteje stopiti v vlado, šteroj bi palik on načelüvao. Predsednik nemške republike Hindenburg je pozvao k sebi zastopnike nemških nacionalistov, katoliškoga Centruma, bavarsko ljudsko stranko i narodne socialiste, štere vodi Hitler. Najhitrej bo dobila nemška država diktaturo, če se pa bode to zgodilo, lejko pride v Nemčiji do državlanske bojne.

V Ženevi v Švici, ki je središče svetovnoga mira je pred nikelko dnevi tekla krv. Socialisti pa komunisti so zahtevali od vlade, da prepove zborovanja njim nasprotnim strankam. Ar je vlada toga ne na-

pravila, so napravili velke demonstracije v štete je segnole tudi vojaštvo. Ljudje so napadnoli vojake i toti je prišlo do strelanja celo tudi s strojnicami. Mrtvih pa ranjenih je dosta.

Gömbös madžarski ministerski predsednik se je prejšnji teden nahajao v Italiji pri Musoliniji. Vzrok toga obiska je ne bila telko politika, kak gospodarstvo. Gömbös se je najprej pogajao z Musolinijom zavolo izvoza madžarske živine i kmečkih pridelkov v Italijo. Italija je dozda dosta živine i drugih potrebščin kupovala v našoj državi, tak bode, zavolo te pogodbe naša država jako prizadeta, tudi naša krajina, šteta je tudi precu živine izvažala v Italijo.

Slovenska krajina.

— **Za Martinišče** sta nabrala Kofjač Franc i Koš Anton na gostovanju Mataj Mirka i Štefanec Marije v Petanjcih 62 Din. Tema vrlima dečkoma i darovalcom se Martinišče pristrčno zahvaljuje! — Bog daj, da bi te lepi zglede dosta nasledovalo.

— **Francoski krožek.** V soboto 26 t. m. ob 20. uri bo v mali dvorani Sokolskega doma predavanje v slovenskem jeziku. Predaval bo g. profesor Hvala o Franciji. Za člane je udeležba obvezna. Vsi prijatelji krožka in gimnazijci iskreno vabljeni. Vstop prost.

— **Prvi spomenik † Baša Ivani.** Neje to nagrobni spomenik. Ve če bi ga fara Bogojina iz zlata postavila, bi se ni z tem mogla zadostno zahvaliti za prekipečo lubezen pokojnoga do farnikov i našega naroda. Spomenik, ki je pokojnomi našemi velikani postavljen, je živ spomenik. Vučec nek pokojnoga, preč. g. Horvat Egidij, plebanoš v S. Bethlehemu, bogojanski rojak, je postavio te živ spomenik. Nastavo je najprej v S. Bethlehemu, v svojoj fari, ki jo vodi že tri leta z velikov gorečnostjov, prosvetno društvo z dramatičnim odsekom. To društvo je nazvalo po pokojnom Baša Ivani „Dramatični klub: Baša Ivan.“ Cio toga društva je, naj zbira mladino v svoje krilo i naj ta pomaga cerkvi i se vči slovenskoga jezika. „Ime kluba smo vzeli po pok. plebanošu i velkom našem voditelju v starom kraju Ivani Baša. Ščemo, naj se naša mlada srca tudi napunijo z tak velikov lubeznostjov do našega slovenskoga naroda, kak je bilo puno našega voditelja.“ Tak glasi naša mladina v S. Bethlehemu. — Bog jo živi!

— **Roparski napad na D. Bistrici.** Oženo se iz naše Malakocije Gjura Jožefa sin, Daniel, k Balazič Martini. Stariše Danielovi neso prišli k Balazičevim na gostovanje, nego doma so ostali. Za čuvare hiše sta si starca ešče oprosila Tkalec Števana. Ar je Gjurova hiša osamljena kre brega Mure i njenih dotokov, nišče ne mogo čuti vloma. Sedem roparov se je pojavilo pred osamlenov hišov, gda je sin služo v snehinoj hiži gostovanje i so zahtevali peneze. Prestrašeni stavec njim je vrgo skoz okno sto dinarov, jezero dinarov pa skrio za froše svojih hlač. A razbojniki, ki so bili z puškami i revolvami dobro oboroženi, neso bili z 100 din. zadovoljni. Vdrli so v hišo, staroga Gjuro nabili, nje mi vzeli skritoga jürja pa ka so ešče najšli penez, potem še odnesli obleko i živad.

Prestrašeni Tkalec je vujšo gor na pod pred ropari. Orožniki so zgrabili pet ljudi na D. Bistrici, a njihova krivda neje dognana.

— **Sr. Bistrica.** V noči od 16. na 17. novembra so neznani roparje vdrli v Sabolovo gostilno i jo močno oškodovali. Za krivci ne nikšega sledi.

— **K izjavi g. Mušič Rudolfa, profesora.** Dnes teden je g. profesor dao izjaviti v našem listi, da se profesorje „ocenjujejo službeno“ i da vsi nastavniki na gimnaziji majo zahtevano srednješolsko kvalifikacijo. Naj na to trditev odgovarja Murska Krajina. Ta piše v 37. sledeče: „Na nižji gimnaziji v M. Soboti poučuje radi redukcij sedaj le en profesor, ostale učne moči so suplenti i predmetni učitelji. Ti morajo poučevati sedaj celo predmete, za katere niso kvalificirani, nekateri predmeti se pa v tekočem šolskem letu sploh ne poučujejo. V interesu naše učeče se mladine, ki ima biti bodoči voditelj naroda prosimo, da se nujno na nižjo gimnazijo v M. Soboti imenuje zadostl kvalificiranih učnih moči.“ Ta resolucija je prekdana vladi. Prosimo g. Mušiča, naj nam pojasni, ka pomeni ta resolucija. Ar odgovor v Novinaj i ta pritožba J. R. K. D. nikak ne pašeta vkup. Nadale povdarjamo g. Mušiči, da mi stariše ne ocenjujemo g. profesorov službeno, nego privatno. I mi mammo ne samo pravico, nego tudi dužnost do te ocene. Deca je naša, Bog nam jo je dao. On nam zapovedao te dragi kinč samo na takše roke zavupati, ka ne zgubi Boga. Profesor i učiteo je pred nami odgojiteo v prvoj vrsti. Od te strani ga mi moramo ocenjevati, jeli je slab, ali dober, pokvarjen, ali najbolši. Ne merimo na nikoga, nego načelo naše povdarjamo. — **Stariše.**

— **Moliti se mora na našoj gimnaziji.** Na zahtevo katoličanskih cerkvenih dostojanstvenikov (püšpekov) je ministerstvo prosvete odredilo: 1) da se mora na srednjih šolaj pred poukom i za njim moliti molitev, ki jo je izročio ministerstvu zagrebečki nadškof dr. Bauer; 2) vsako nedelo i vsaki zapovedani svetek mora biti dijaštvo pri sv. meši; 3) dijaštvo se mora na leto tri krat spovedati i prečistiti; 4) dijaštvo mora k vüzmi pred spovedjov opraviti duhovne vaje; 5) po nedelaj i svetkaj ne sme dijaštvo na izlete, zavolo šterih bi moglo opüstiti poslušanje svete meše. — Stariše zdaj te pazite, ka de se naša gimnazija tudi držala vseh teh predpisov.

— **Sv. misijon.** Osem dnevní sv. misijon se dnes dokončava pri prijaznoj Nedeli. G. Čirič Anton, pleb. so povabili gospode salezijance iz M. Sobote, da držijo misijon njihovim farnikom, da ponovijo prvoga, ki se je vršo pod pok. Kúhar Alojzijom pred desetimi leti.

— **Martinišče v tožbi.** Gospod Hartner Geza, veleposestnik in večkratni milijonar je izročio odvetniki Martinišče zavolo plačila duga v zneski 40 jezero dinarov. Kak čujemo, pridejo nekše reči na licitacijo zavolo toga v Martinišči. Siromaške duše se že pripravljajo, da kupijo dol te reči i tak rešijo zavetišče nedužne i siromaške mladine zgube tej reči, ki so prepotrebne za zavod. Dobrim dušam se smili zavod, ki je teliko dobra že včino našemi ljudstvi, ka se toži za tisti cigeo, iz šteroga je že pred večimi leti zidan, zdaj, gda je največša sikešina.

— **Martinovo v Martinišči.** Dnes teden je slovesno obhajao zavod god svojega patrona, sv. Martina. Veliko sv. mešo

je opravo č. kanonik g. Slepec, predgo pa g. Dr. Volčič iz Veržeja. Narod je prenapuno zavod i kapelo.

— **Izjava.** Podpisan Stanko Ivan iz Žižkov izjavlam, da mi je Špilak Matjaš, novoimenivani odbornik naš sledeče povedao: „G. Horvat Izidor, učiteo v D. Lendavi, mi je obečao, da dobim „Trebež“, če stopim v organizacijo. (Nesmo znali, ka je Trebež grof ce Marije Zchy postao last g. Izidora. Vr.) Nadale me je tisti g. učiteo napelavao, naj tožim Novine, zakaj so pisale ka sam bališ. Če bom prej tožo, plača vrednik Novin 4000 Din. — Jaz pa odgovarjam, da z rečjov „bališ“ nesam žaljen, ar me na Gornjem samo pod tem imenom poznajo, ar vozim senjsko blago svoje hčeri po senjaj.“ — **Stanko Ivan,** posestnik. — Kak se vidi iz odgovora Špilakovoga, je te prosti človek moder i plemeniti v takšoj meri, ka ne bi škodilo tudi drugim se včiti od njega.

— **„Oštarjaš“.** M. Krajina se zaletavle v Novine, zakaj pišejo to vö, če se gde oštarjaš imenuje za občinskoga odbornika. Mi odgovorimo kratko samo telko: Nemremo pisati, — ar bi bila laž, — da je učiteo imenivani, gda je oštarjaš.

— **Podpiši se.** V M. Krajini je nepodpisan glas i to v 37. števu pod naslovom Žižki. Tú se trdi, da so v našoj občini z zadovolstvom vzeli na znanje agr. interesi, da sva mi dva razrešeniva. Zahteva va od pisca, naj razloži, zakaj se veselijo tomi agr. interesentje, ar naša občina nikaj ne ve od toga veselja. Poštenja si ne dava jemati od nikoga. — Žiški: Zver Štefan i Stanko Ivan, brez zroka razrešeniva odbornika.

— **Zgübiló se je dne 20. nov. od Markišavca do M. Sobote 1 par boks črevlov i dva para cipel.** Pošteni najдитеo se prosí, naj preda zgübleno blago prek Norčič Štefan čevljari v M. Soboti, ali pri Kelnari v Markiševci. Dobi primerno nagrado.

— **V bolnici je mro Puhan Martin** mesarski pomočnik, ki se je zastrupo z malim rezajom na prsti. Betežen je bio celih pet mesecov v bolnici, da je sprevidó, da ide proti konci so bile njegove reči, vse znance pozdravim i prosim odpuščenje. Naj počiva vu meri!

— **Državni svet je zavrgo brezzakonito upokojitev ali odpüstitev iz državne službe pri vnoгих uradnikaj, štéri so prizivali.** Med temi sta tudi edniva najbolših profesorov na sobočkoj gimnaziji gg. Zobec i Presker. Iz srca se veselimo, da je zmagala pravica.

— **Pali je neistina vujšla M. Krajini.** Piše dnes teden, ka se je od g. Bohara zahtevalo, naj kupuje samo od članov agr. zadruga živino, ki je pa njegov oglas čteo, je tam nači najšo. Tam je tak stalo, da v „prvoj vrsti“ bo kupüvao od članov zadruge. To pomeni, ka od vseh drugih tudi. Istino bole poštüjte gospodje.

— **Ljutomer.** V nedelo 27. t. m. popoldne ob 3. vüri priredi umetnica na gosli ga. Fr. Brandl iz Maribora pri nas koncert. Sodeluje še ga. prof. Vedralova iz Maribora (solopetje) in mladinski pevski zbor naše Glasb. šole pod vodstvom prof. ga M. Zacherlove iz Maribora. Pridite, da slišite umetno sviranje na gosli, lepo solopetje' posebno pa še naše male slavčke, ki spevajo eno, dvo in triglasne pesmi s klavirom. Vstopnina je časi primerna. Vljudno vabi Glasb. šola v Ljutomeri.

— **Ogen v Krašči.** 6. t. m. v gojdnó ob 9. vüri je začnola goretí oslica pri Vo-

grinovi. Skoro smo obvičali, da ne dobi-
mo nikše pomoči, ar je ljudstvo ravno vse
odišlo k svetoj meši. Ali tak naednok so
pri hiteli ropočki občani z brizgalnov na
pomoč. Moškov je bilo malo i zato so
tudi njim pomogle pripelati brizgajno žen-
ske. Ogen smo hitro omejili, da nej prišo
na hiže, štere so goste tam.

— V smisli razpisa predsedništva viš-
jega deželnega sodišča v Ljubljani z dne
25./10. 1932 Preds. 250 - 14/32 - 35 se do
nadaljnega ukinjajo vsi uradni dnevi, ki bi
se še imeli vršiti v Beltincih in to v dneh
21. decembra 1932 in 18. januarja 1933.
Predstojništvo okrajnega sodišča v Dolnji
Lendavi.

— **Pravne nasvete** (tanáče) začnemo ob-
javlati v Novinaj prišestni mesec. Što žele
dobiti odgovor na kakše pitanje zavolo
kakše pravde, svaje, meje, vérstva itd., od
vsega, skem ponavádi idejo ljudje včasí na
sodnijo pa k fiškališi — naj piše na ured-
ništvo Novin.

NEDELA v Adventi prva.

Vu onom vremeni pravo je Jezuš vu-
čenikom svojim; Bodo znamenja v sunci i
meseci; zvezdaj; i na zemli mantranje ná-
rodov od morskoga šumljenja i válov: gda
ludjé sehnoli bodo od stráha i čakanja
onih, štera pridejo na ves svet. Ar jákosti
nebeske bodo se gibale: I teda bodo vi-
dili Sina človečega pridočega vu obláki z
velikov zmóžnostjov i dikov. Kda ss pa eta
začnejo goditi, preglednite i prizdignite gla-
vé vaše, ar se približáva odkúplenjé vaše.
I pravo je njim spodobnost; glédajte figo-
vo drevo i vse drevje; kda spúščáva že z
sébe sád, znáte, ka je blúzi leto. Tak i vi,
kda te i vidili eta se goditi, znájte, ka je
blúzi králestvo bože. Zaistino velim vam,
ka ne prejde národ, dokeč eta vsa ne bo-
do včinjena. Néba zemla prejde; reči pa
moje ne prejdejo. (Luk. XXI.)

Kak zádno tak prvo nedelo cerkve-
noga leta Cérkev pred nás postávi Gospo-
da kak Sodca, Njegov drugi prihod. Na
svétek prvoga prihoda Gospodovoga se pa
zdaj začnemo pripravlati. Ob prvím so zač-
noli to pripravo včasí po poprijétnom gre-
hi, gda je Bog nazvesto: Sin Device kači
glávo stere. Tak daleč je ségno najsvetlej-
ši žárek betlehemske zvezde. V kmico gre-
ha spádnjeno človeštvo je zdihávalo po
svetlosti rešenja. I od rešenja so prorocke
gučali, záto nam zdaj Cerkev dá čteti Iza-
jáš proroka, ki je želenja po Zveličari naj-
močnejši glasiteo. Pa Ivan Krstiteo nam
predga v tej dnévaj pokoro, záto je zdaj
méšni gvant vijoličaste fárbé zvün pri zor-
jenicaj, gde — kak v evangeliomi čtmo
— Marija glávo skloni pred poslancom bo-
žim i ponižno pravi: Ovo, službenica Go-
spodova, naj mi bode poleg reči Tvoje!
To je za nás zadosten glás, záto je tu
méšni gvant beli.

Kak na konci sveta tak že k smrti
vsakšega človeka pride Sodec. Te je Nje-
gova zvezda mrtveča sveča.

Nájlepši Gospodov prihod je pa té:
Zajtra rano že idemo v cérkev. Ar je šče
kmica, si s „surkuši“ svetimo. Pri svétoj
spovedi si dúšo očistimo, veséli tao rož-
noga venca zmolimo i ostanemo pri svétoj
meši. Pa Jezúša vzememo k sebi: kak v
Betlehemi njemi sveti večni lampaš pa ol-
tárne sveče i drugi posveti v cérkvi, od-
zvúna pa zvezd svetle trume: kak či bi

angeli pa svétci svetlo pesem spevali: Slá-
va Bogi, mir ľudem. Najlepši Betlehem.

Či mo Ga dostakrát, či mo Ga vsaki
dén jemáli k sebi, te do nam šle reči evan-
gelioma: Zdignite gláve, rešenje se vam
približáve!

Doma i po sveti.

Državni svet v Belgradi. Državni
svet, šteri ma pravico odločati v naredbaj
ministrov je pred dnevi razveljavo odredbo
prosvetnoga ministra dr. Kojića. Znano je
že čitatelom „Novin“, da je bilo v počit-
nicaj dosta najboljših profesorov i dru-
gih državnih uradnikov odpúščenih iz dr-
žavne slúžbe, štere zahteva zakon. Vekši
deo tej profesorov se je pritožo na največ-
še državno rzsodišče na „Državni svet“,
zavolo odredb prosvetnega ministra, štere
so bile proti zakoni. Tak je Državni svet
razveljao odredbo prosvetnega ministra i
sprejeo odpúščene profesore nazaj v držav-
no slúžbo.

Tifus med Hrvati. Zadnje čase se
jako širi tifus v Osijeku na Hrvačkom. Tudi
v Subotici v Vojvodini je na tom betegi
zbetežalo okoli 100 ljudi. Med decov se pa
širi škarlatinka.

Naše banke. V jugoslaviji je 640
bank, štere majo okoli 9 milijard hranilnih
vlog. Banke so napravile lansko leto 180
milijonov čistoga dobička.

Najmočnejša politična stranka v
Berlini so postali pri zadnjih volitvaj ko-
munisti; od 2 mil. i 800.000 glasov so do-
bili 861 000 glasov. Žalostno je, kama de-
ré zdajšnja Europa!

Riba s štirami očmi. V nekšoj vodi
v državi Honduras v Ameriki so dobili
ribo, štera je mela štiri oči:

Akademiki pali demonstrirajo. Pred
par dnevi so bile v Varšavi i v Krakovom
na Polskom velke demonstracije akademikov.
Dijaki so kričali proti novoj uredbi šolnine
na univerzi, štera vnogim siromaškim dija-
kom nemogoči včenje na univerzaj. Po-
licija je nastopila proti dijakom z bomba-
mi za skuženje i z gasilskimi šprickancami.

Velki kmečki shod na Polksom.
Polski kmetje so napravili velki shod v
mesti Prahni. Na shodi so sklenili, da ne
bodejo odavali v mesto nikših živil, dokeč
vlada ne zniža dače, štera je jako velka za
poljskoga kmeta. Policija je štela kmete
razgnati, kmetje so se branili s kosami i
železnimi rasojami i tudi policija je rabila
orožje. Dosta kmetov je težko ranjenih,
ravnotak tudi policije.

S kavov v morje. Po poročilaj iz
glavnoga mesta države Brazilije v Južnoj
Ameriki Rio de Janerijo, so veleposestniki
kavnih nasadov potopili na konci meseca
oktobra t. l. 10 mil. i 250 000 vreč kave.
Ali tej gospodje milionerje majo srce, če
pa nad 30 mil. ljudi strada i mira od gladi!

Dvajseti milijon lukov jacinta so
vrgli v Holandiji v vodo, ar ne bi radi
znižali cene teh lepih korin. Nega lübezni
do bližnjega.

Pošta.

Časar Irma, Čepinci. Sprejeli
smo po položnici Din 50. Prosimo odgo-
vora, da li je to naročnina za Kalamar Vil-
jema v Franciji? **Filsar Anton Krupliv-
nik.** Din 70 sprejeli. Din 4 25 ste več po-
slali. Prosimo odgovora, kama naj to zra-

čunamo. **Vogrinčič Ana, Gerlincl 7.**
Sprejeli smo Din 15. Odpišite nam, jeli ste
to poslali za Vogrinčič Jožefa ali pa za
Vogrinčič Alojza?

CENE:

Prinas so pa cene sledeče: biki kg
2 do 4 50 Din, telice kg 2 do 4 50 Din,
teoci kg 4 do 5 50 Din. krave kg od 1 do
3 Din, svinje kg 6 - 7 Din.

Cene kmetskim pridelkom 100 kg.:
pšenica 150 Din, žito 120 Din, kukarica
95 Din, oves 120 Din, hajdina 90 - 100
Din, ječmen 120 - 122 Din, proso 100 Din,
krumpiš 60 - 70 Din, seno 60 - 70 Din, sla-
ma 40 - 50 Din.

ZAHVALA.

Prisrčna hvala vsem gg. zdrav-
nikom, častitim sestram i strežnikom,
prijatelom Lajoši i Štefani, ki so
njemi bili vsigdar na pomoč v nje-
govom dugom i neodzdravlivom be-
tégi. Posebno pa njegovomi gospo-
di i gospej Keményovi za vse do-
brote, štero so izkazali našemi nig-
dár nepozáblenomi

MARTINEKI.

Posebna hvala čast. gg. dúhov-
ščini i vsem onim, ki so ga spre-
vodili na njegovej zadnjój poti i
ga obdarúvali z obilnimi šopki i
venci. Bog povrni vsem stoterokrat.
Bogojina, 22. nov. 1932.

Žalüvajoča rodbina
PUHAN.

Izšla je

BLASNIKOVA

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1933.,

štera ma 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski
kalendar, šteri je bio že od naših očakov naj-
bole cenjeni i je ešče dnes najbole razširjeni.

V „Velikoj Pratici“ najdeš vse, ka človek
potrebüje vsakši den: Katoliški kalendar z
nebeskimi, sunčnimi, mesečnimi, vremenski-
mi i dnevnimi znamenji; — sunčne i meseč-
ne potemnenja; — poščne določbe za Ju-
goslavijo; — lestvice za kolke, za pobotni-
ce, kúpne pogodbe i račune; — konzulate
tühjih držav v Ljubljani i Zagrebi; vsa senja
na Kranjskom, Koroškom, Štajerskom, Prek-
murji, Međimurji i Juliskoj Benečiji; — pre-
gled o konci breje živine; — popis vseh
važnih domačih i tühjih dogodkov v prete-
klom leti; — tabela za računanje obresti; —
življenjepis važnih i odločilnih oseb s slika-
mi; — oznanila predmetov, štere rabi kme-
tovalec i žena v hiši. — Cena 5 Din.

„Velika Pratika“ se dobi v vseh vekših trgo-
vinaj i se lahko naroči tudi pismeno pri
založniki:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani.